U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr Viktora Kučery v právní věci žalobkyň: **a) O. D., b) nezl. M. D., c) nezl. L. D.,** zastoupeny JUDr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem Archangelská 1, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2020, č. j. 1 Az 54/2019 – 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) se kasační stížností domáhají zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2020, č. j. 1 Az 54/2019 – 44, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí ze dne 29. 7. 2019, č. j. OAM-348/ZA-ZA11-VL16-2019, jímž žalovaný neudělil stěžovatelkám mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka a) podala dne 14. 4. 2019 jménem svým a svých nezletilých dcer žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice a dne 17. 4. 2019 poskytla údaje k této žádosti. Sdělila především, že se ona i obě nezletilé dcery narodily v obci Ť., v Zakarpatské oblasti na Ukrajině, všechny jsou ukrajinské národnosti, domluví se ukrajinsky a vyznávají pravoslavné křesťanství. Stěžovatelka a) uvedla, že není členkou žádné politické strany a politicky se neangažuje. Stěžovatelka a) je od roku 2018 rozvedená a její nejstarší dcera žije na Ukrajině se svým manželem. V zemi původu žily stěžovatelky v obci D. (rovněž Zakarpatská oblast) v domě manžela stěžovatelky a). Z Ukrajiny stěžovatelka a) vycestovala v listopadu roku 2018 do Polska, kde pracovala na základě polského pracovního víza, a dne 30. 1. 2019 odjela do České republiky. Nezletilé stěžovatelky b) a c) za ní přicestovaly přes Slovensko tři měsíce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu. K předchozím pobytům v Evropské unii stěžovatelka a) uvedla, že v minulosti pobývala v Polsku, kde střídavě pracovala a vracela se domů na Ukrajinu. Nezletilé stěžovatelky b) a c) jsou v České republice poprvé.

Stěžovatelka a) dále uvedla, že všechny stěžovatelky jsou zdravé. O mezinárodní ochranu stěžovatelky požádaly z toho důvodu, že se na Ukrajinu nechtějí vrátit kvůli tamním problémům, neboť nemají kde bydlet, nejsou tam pracovní příležitosti. Stěžovatelka a) rovněž uvedla, že má obavy o život nezletilých stěžovatelek b) a c), protože na Ukrajině probíhá válečný konflikt a je tam bída.

[3] Během pohovoru dne 17. 4. 2019 stěžovatelka a) dále vypověděla, že konkrétním důvodem jejich odjezdu ze země původu je válka a chudoba. V zemi původu má stěžovatelka a) své rodiče, kteří žijí ve vlastním domě ve vesnici V., a v České republice žije její bratr a tři sestry. Stěžovatelka a) dodala, že v zemi původu byla v domácnosti, vychovávala děti a živil ji její manžel. Na Ukrajině si ani nepokoušela najít práci a dva a půl roku před podáním žádosti o mezinárodní ochranu začala stěžovatelka a) jezdit za prací do Polska. V té době hlídala stěžovatelky b) a c) její nejstarší dcera. Na Ukrajině neměly stěžovatelky žádné problémy, a to ani při vycestování. Na otázku, jak se jí a stěžovatelek b) a c) dotýká válka na Ukrajině, stěžovatelka a) odpověděla, že má strach, aby se jejím dětem něco nestalo, jelikož muži, kteří se vracejí z války, jsou zmatení a nemají to v hlavě v pořádku. Bezpečnostní situace v místě jejího bydliště je špatná. Má sousedy, kteří se vrátili z války a znásilnili dvě „*malé holky*“ a i přesto, že případ vyšetřovala policie, nebyli tito muži nijak potrestáni a znovu odjeli bojovat do války. Stěžovatelka a) uvedla, že ve vesnici D. neprobíhají žádné boje, ale v sousední, blíže nespecifikované oblasti je údajně válka. Podle stěžovatelky a) v obci D. špatně fungují služby, infrastruktura i policie. Stěžovatelka a) uvedla, že odmítá možnost vyřešit své obavy o dcery přestěhováním na jiné místo, než je místo jejich předchozího bydliště. V návratu do země původu stěžovatelkám nic nebrání, ale stěžovatelka a) chce spolu s nezletilými dcerami zůstat v České republice. Na vyřízení pobytového oprávnění však nemá finanční prostředky. V České republice má stěžovatelka a) kromě svých sourozenců také partnera, se kterým spolu s dcerami žije a který financuje chod domácnosti. Nezletilé stěžovatelky b) a c) chodí v ČR do školy a stěžovatelka a) je v domácnosti.

[4] Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí neshledal důvody uváděné stěžovatelkou a) dostačujícími pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, a proto stěžovatelkám mezinárodní ochranu neudělil.

[5] Městský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného z hlediska všech důvodů udělení mezinárodní ochrany a konstatoval, že stěžovatelky neuvedly žádnou skutečnost, kterou by bylo možné hodnotit jako azylově relevantní. Městský soud připomněl, že k zajištění legálního pobytu v České republice slouží cizincům zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v relevantním znění, a pobytovou situaci stěžovatelek tak nelze řešit institutem mezinárodní ochrany. Co se týče obav stěžovatelky a) o život jejích nezletilých dcer, stěžovatelek b) a c), městský soud zdůraznil, že současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze považovat za důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatelky pocházejí ze Zakarpatské oblasti, která se nachází pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Stěžovatelka a) vyjádřila obavy o život svých dcer vyplývající z rozsahu tamní obecné kriminality, nicméně neuvedla jediný konkrétní incident, který by se k ní nebo k jejím dcerám vztahoval.

[6] Stejně tak neshledal městský soud v případě stěžovatelek ani naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatelka a) kromě

údajných problémů s tamní kriminalitou neuvedla žádné konkrétní obavy z jakéhokoliv negativního jednání či dokonce mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestání. Stěžovatelky ze země původu vycestovaly bez potíží a nic tak nesvědčí o tom, že by mohly být po svém návratu vystaveny jednání, které lze označit za bezprostředně hrozící vážnou újmu. Stěžovatelkám nehrozí ani vážné ohrožení života či lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v rámci vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze na východní Ukrajině, naproti tomu oblast, kde stěžovatelky měly poslední bydliště, je bezpečná. Na závěr městský soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uzavřel, že ekonomické důvody a s tím související těžké podmínky pro život nejsou relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Městský soud proto žalobu zamítl.

[7] V kasační stížnosti stěžovatelky namítají, že se městský soud nevypořádal se všemi důvody žádosti o mezinárodní ochranu, a naopak tyto důvody zlehčoval. Stěžovatelky již v průběhu správního řízení vyjádřily obavy o svůj život z důvodu probíhajícího vnitrostátního ozbrojeného konfliktu v zemi jejich původu, který je v rozporu s jejich vyznáním. Ačkoliv boje probíhají převážně ve východní části Ukrajiny, nelze zlehčovat ani situaci v západní části země, neboť zde v průběhu uplynulých dvou let došlo k opakovaným násilnostem. Média informovala nejen o aktuálních bojích mezi vládou a Pravým sektorem v Mukačevu, ale rovněž o násilnostech ve Lvově, kde došlo v důsledku činnosti Pravého sektoru k výbuchu dvou nálož, který si vyžádal řadu zraněných. Tyto skutečnosti nevzal městský soud vůbec v potaz. Pokud by však řádně ověřil veškeré tvrzené skutečnosti, musel by dospět k závěru, že je naplněn alespoň důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, a to pro vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti stěžovatelek z důvodu svévolného násilí kvůli vnitřnímu ozbrojenému konfliktu na Ukrajině. Stěžovatelky se tak domnívají, že rozsudek městského soudu je z těchto důvodů nezákonný a rovněž nepřezkoumatelný, jelikož není dostatečným a řádným způsobem vyvrácena jejich argumentace uplatněná v podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany i v navazujícím řízení. Stěžovatelky proto navrhly, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, na základě dostatečného množství podkladů a žalovaný se v něm podrobně a dostatečně jasně zabýval všemi důvody, které stěžovatelka a) v průběhu správního řízení zmínila. Žalovaný znovu připomněl, že stěžovatelky pocházejí ze Zakarpatské oblasti, která se nachází v západní části země a není konfliktem zasažena. Námitka stěžovatelek, že v průběhu minulých let došlo k opakovaným násilnostem i v západní části Ukrajiny, není azylově relevantní. Skutečnost, že ozbrojený konflikt je v rozporu s jejich vyznáním, uvedly stěžovatelky nově až v podané kasační stížnosti, nadto nijak nekonkretizovaly, o jaké vyznání se jedná. Žalovaný závěrem odkázal na své vyjádření k žalobě, na napadené rozhodnutí a na rozsudek městského soudu a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítl, případně aby ji zamítl jako nedůvodnou.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); je podána osobami oprávněnými, neboť stěžovatelky byly

účastnicemi řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a jsou zastoupeny advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelek. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu *„přesah vlastních zájmů stěžovatele"*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[11] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost.

[12] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Městský soud uvedl, proč námitky uplatněné stěžovatelkami neshledal důvodnými, a napadené rozhodnutí přezkoumal z hlediska všech potenciálních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Zohlednil přitom všechny rozhodné skutečnosti. Tvrzení stěžovatelek, že se městský soud nevypořádal se všemi námitkami uvedenými v žalobě či že je dokonce zlehčoval či ignoroval, neodpovídá obsahu napadeného rozsudku a stěžovatelky ani nijak nerozvedly, o jaké nevypořádané námitky by se mělo jednat. Nejvyšší správní soud shledal napadený rozsudek přezkoumatelným.

[13] Stěžovatelky v žalobě i kasační stížnosti obecným způsobem zpochybňovaly pouze závěry žalovaného a městského soudu ohledně bezpečnostní situace na Ukrajině a ohledně nenaplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný ovšem shromáždil dostatečně aktuální a adresné informace o zemi původu ohledně závěru, že ozbrojený konflikt na jihovýchodě Ukrajiny, byť jistě kolísavé intenzity (momentálně zesilující), se teritoriálně ustálil na linii dotyku obou znepřátelených stran a že bezpečnostní situace v Zakarpatské oblasti na západě Ukrajiny, odkud stěžovatelky pocházejí a která je vzdálená od míst, kde se tento konflikt odehrává, jak jen to je v rámci Ukrajiny možné, je klidná a stabilní, takže lze nepochybně

konstatovat, že stěžovatelkám v této oblasti v současné době uvedený typ vážné újmy nehrozí. Na tomto závěru nemohou nic změnit ani v kasační stížnosti zmiňované ojedinělé incidenty vyprovokované na západě Ukrajiny stoupenci tzv. Pravého sektoru, neboť bezpečnostní situace v tomto regionu zatím skutečně zůstává plně v rukou proevropsky orientované ukrajinské vlády a jejích bezpečnostních složek.

[14] Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval např. v usnesení ze dne 29. 4. 2021, č. j. 5 Azs 145/2019 – 35, pokud by se situace v souvislosti s nynějším shromažďováním ozbrojených sil Ruské federace na ruských a běloruských hranicích s Ukrajinou, na okupovaném Krymu i na území na jihovýchodě Ukrajiny kontrolovaném proruskými separatisty v nejbližší době změnila a došlo by k ozbrojené invazi Ruské federace na území Ukrajiny, měly by stěžovatelky jistě možnost podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, která by pak v případě rozšíření ozbrojeného konfliktu či jeho přímých dopadů na celé území jejich země původu, resp. i do Zakarpatské oblasti, musela být žalovaným posouzena jako přípustná.

[15] K námitce stěžovatelek, že ozbrojený konflikt je v rozporu se jejich vyznáním, soud konstatuje, že jde o námitku nepřípustnou, neboť ji stěžovatelky neuplatnily v řízení před městským soudem, ač tak učinit mohly (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Navíc není vůbec zřejmé, co touto námitkou vlastně stěžovatelky míní, neboť nikdo a nic v zemi původu stěžovatelky nenutí, aby se tohoto konfliktu jakkoli účastnily, a tento konflikt nemá na jejich život v Zakarpatské oblasti, jak již bylo konstatováno, žádný bezprostřední dopad.

[16] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení městského soudu. Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné stěžovatelkami. Nejvyšší správní soud tedy neshledal žádný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatelek, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšným stěžovatelkám právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í :
Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 10. února 2022

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu